3.1.Промени в НСС в сила от 01 януари 2016 г.

Считано от 01 януари 2016 год. бяха променени следните счетоводни стандарти, които Групата прилага:

- СС1 Представяне на финансови отчети;
- СС24 Оповестяване на свързани лица;
- СС27 Консолидирани финансови отчети и отчитане на инвестициите в дъщерни предприятия;

3.2.Счетоводни стандарти, които са в сила, но не са приложими за дружеството:

- СС11 Договори за строителство;
- СС22 Отчитане на бизнескомбинации;
- СС34 Междинно счетоводно отчитане; и
- СС41 Селско стопанство.

4. СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на консолидирания финансов отчет, са представени по-долу. Счетоводните политики са определени от Управляващия орган на дружеството. Спазвани са принципите на историческа цена и действащо предприятие.

При изготвянето на финансовия отчет са използвани някои счетоводни оценки и допускания. Те се базират на най-пълното познаване на текущите събития и действия от страна на ръководството, но въпреки това реалните резултати могат да бъдат различни от тези оценки и допускания.

4.2. Сделки в чуждестранна валута

Финансовият отчет е изготвен и представен в български левове, която е отчетната валута на дружеството.

Сделките в чуждестранна валута, с изключени на тези за покупка и продажба на чуждестранна валута, се вписват в левове при първоначалното счетоводно отразяване, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс на БНБ към датата на сделката. Закупената чуждестранна валута се оценява по курс на придобиване. Продадената чуждестранна валута се оценява по курс на продажба. Приходите и разходите, които възникват при уреждането на тези сделки, както и от преоценяването на валутни позиции в края на отчетния период, са признати в Отчета за приходите и разходите като "положителни/отрицателни разлики от промяна на валутни курсове".

На 01 юли 1997 г. в България е въведен Валутен борд. Съгласно него стойността на българския лев е фиксирана в съотношение към евро 1EUR=1.95583 лв.

4.3. Приходи и разходи

Приходите се определят по справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение под формата на парични средства.

Приходите от продажби се признават както следва:

- продажба на продукция, стоки, материали, нематериални активи и дълготрайни материални активи – при фактуриране и прехвърляне на собствеността на продавача;
- продажби на услуги – в зависимост от етапа на завършеност и когато резултатът от сделката може надеждно да се оцени;
- лихви – текущо пропорционално на времева база;
- дивиденти – при установяване на правото за получаването им;
- лицензионни възнаграждения – съгласно договори.

5. ДЕФИНИЦИЯ И ОЦЕНКА НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА СЧЕТОВОДНИЯ БАЛАНС И ОТЧЕТА ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

5.1. **Дълготрайните материални активи** са оценени по цена на придобиване. В баланса те са показани по отчетна стойност, намалена с натрупаната амортизация. Амортизацията се начислява по линейния метод.

Наети Нетекущите (дълготрайни) материални активи

Наетите дълготрайни активи се отчитат като текущи разходи или финансов лизинг в съответствие с изискванията на НСС. Наемните вноски по експлоатационните наемни договори се начисляват в отчета за приходи и разходи по прекия линеен метод за наемния срок.

Отписване

Дълготрайни материални се отписват при продажбата им, или когато не се очакват никакви бъдещи икономически изгоди от тяхното използване или при освобождаване от тях. Приходите и разходите, възникващи при отписването на активите, се включват в отчета за приходи и разходи, когато активът бъде отписан.

Оценка след първоначално признаване

Последващото оценяване се извършва въз основа на цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в Отчета за приходи и разходи за съответния период.

Последващи разходи

Последващи разходи свързани с определен актив от имоти, машини, съоръжения и оборудване, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Обезценка

Балансовите стойности на нетекущите (дълготрайни) активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че биха могли да се отличават от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Загубите от обезценка се отчитат в Отчета за приходи и разходи.

Изваждане от употреба

Не е налице отписване на дълготрайни материални активи, когато се извеждат временно от употреба - за ремонтиране, за подобрения, за консервиране и т.н. Разходите за консервиране (извеждане от употреба за определен период и последващо въвеждане в употреба) се отчитат като текущи разходи за периода, през който са възникнали. В края на всеки отчетен период предприятието проверява временно изведените дълготрайни материални активи за обезценка по реда на СС 36 - Обезценка на активи.

5.2. **Дълготрайните нематериални активи** са оценени по тяхната цена на придобиване, намалена с начислената амортизация. Амортизацията се начислява по линейния метод.
Един актив се класифицира за признаване и отчитане като нематериален актив, когато представлява установими нефинансови ресурси, придобити и контролирани от предприятието, които:
а) нямат физическа субстанция, въпреки че:
- могат да се съдържат във физическа субстанция, или
- носителят им може да има физическа субстанция;
б) са със съществено значение при употребата им;
в) при придобиването му може надеждно да се оцени;
г) от използването на актива се очакват икономически изгоди, доказани със:
- наличие или план за набавяне на достатъчно ресурси, позволяващи на предприятието да получи очакваните икономически изгоди;
- възможност ефективно да изпълнява функционалната си роля в съответствие с намерението на предприятието относно употребата му;

Първоначално придобиване и последваща оценка

Нематериалните активи се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително мита и невъзстановими данъци) и всички преки разходи за подготовка на актива за използването му по предназначение. Преките разходи, свързани с придобиването на нематериален актив, са: разходи за подготовка на обекта (мястото, където ще се използва активът), разходи, свързани с доставката, разходи за инсталиране , разходи за хонорари на програмисти, консултанти, икономисти и т.н., свързани с проекта, икономическата обосновка, поръчката и/или създаването, доставката, инсталирането, параметризирането и др. на нематериалния актив, разходи, произтичащи от непризнат данъчен кредит, свързан с изброените преки разходи.

Оценка след първоначално признаване

След първоначалното признаване, нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка.
Полезният живот на нематериалните активи е определен като ограничен.
Нематериалните активи, с ограничен полезен живот, се амортизират за срока на полезния им живот и се тестват за обезценка, когато съществуват индикации, че стойността им е обезценена. Поне в края на всяка финансова година, се извършва преглед на полезния живот и прилаганите методи на амортизация на нематериалните активи, с ограничен полезен живот. Промените в очаквания полезен живот или модел на консумиране на бъдещите икономически изгоди от нематериалния актив се отчитат чрез промяна на амортизационния срок или метод и се третират като промяна в приблизителните счетоводни оценки.
Приходите и разходите, възникващи при отписването на нематериален актив се включват в отчета за приходи и разходи, когато активът бъде отписан.

5.3. **Дългосрочни финансови активи**

- Акции и дялове в предприятия от група
Акциите /дяловете/ на предприятията от групата се отчитат по цена на придобиване в индивидуалния отчет на Дружеството.
- Акции и дялове в асоциирани и смесени предприятия
Акциите /дяловете/ на предприятията от групата се отчитат по цена на придобиване в индивидуалния отчет на Дружеството.
- Предоставени заеми на предприятие от групата, на асоциирани и смесени предприятия
Отчитането им се извършва по номиналната стойност на предоставените парични средства в лева, а тези, предоставени във валута – по заключителния курс на БНБ към 31.12.2019 г.
- Дългосрочни инвестиции
Дългосрочните инвестиции на Групата са оценени по цена на придобиване, тъй като не се търгуват на борсата и ръководството не разполага с надеждна информация за справедливата им стойност.

5.4. **Материални запаси**
Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цената на придобиване и нетната реализируема стойност. Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване, както следва:
Суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановими данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид;
Готова продукция (вкл. строително-монтажни разходи) и незавършено производство – преки разходи на материали и труд и приспадащата се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.
Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода средно претеглена стойност.
При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.
Нетната реализуема стойност представлява приблизително определена продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

5.5. **Вземанията** в лева са оценени по стойността на тяхното възникване, а тези в чуждестранна валута по курса на Българска Народна Банка към датата на възникването им. Към 31.12.2019г. тези вземания са преоценени по заключителен курс на Българска Народна Банка, съгласно изискванията на НСС.
Търговските вземания се представят и отчитат по стойността на оригинално издадената фактура(себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Значими

вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на баланса или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Несъбираемите вземания се отписват, когато се установят правни основания за това, или дадено търговско вземане се прецени като напълно несъбираемо. Обезценката се изчислява на база възрастов анализ на вземанията от датата на падежа до 31 декември 2019 година, като се прилагат следните проценти:
Срок на възникване над 180 дни - 50%
Срок на възникване над 360 дни - 100%

5.6. **Паричните средства** в лева са оценени по номиналната им стойност, а тези в чуждестранна валута по курса на Българска Народна Банка към датата на придобиването. Към 31.12.2019г. тези парични средства са преоценени по заключителен курс на Българска Народна Банка, съгласно изискванията на НСС.
За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват паричните средства и парични еквиваленти, както те са дефинирани по-горе.
За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:
- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени бруто, с включен ДДС;
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансовата дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- краткосрочно (до 3 месеца) блокираните парични средства са третирани като парични средства и еквиваленти;
- при доставка на дълготрайни активи от страната, платеният ДДС се посочва на ред „плащания към доставчици" към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период.

5.7. Платените през отчетния период **Разходи за бъдещи периоди** са разсрочвани текущо в съответствие със срока на тяхното проявление.

5.8. **Основен капитал**
Основният капитал е представен по неговата номинална стойност и съответства на актуалната му съдебна регистрация.

5.9. **Премии от емисии**
Премиите от емисии представляват разликата между емисионната и номиналната стойност на продадените акции.
Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност при първоначално регистриране на капитала се отчитат като премийни резерви.

5.10. **Резерв от последващи оценки**
Резерв от последващи оценки /преоценъчен резерв/ е резултатът от извършваните през предходни години преоценки до справедливата стойност на част от притежаваните от дружеството дълготрайни материални активи. Преоценъчният резерв се признава директно в собствения капитал като неразпределена печалба когато активите са напълно амортизирани или напускат патримониума на Групата при тяхната продажба или при

изваждането им от употреба.
Ефектът от отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

5.11. **Резерви**
Капитализирани финансови резултати от предходни години се представят като резерви в съответствие с действащото законодателство, Устава/Дружествения договор и решенията на общото събрание.

5.12. **Дългосрочни пасиви**

5.12.1. Банкови заеми
Банкови заеми първоначално се отчитат по стойност на възникване. Частта от банковите заеми, която е платима дванайсет месеца след края на отчетния период се представя като нетекущи пасиви. Частта, платима до дванайсет месеца, след края на отчетния период се класифицира като текущи пасиви.

5.12.2. **Търговски и други дългосрочни пасиви**
Търговски и други дългосрочни пасиви първоначално се отчитат по стойност на възникване. Частта от тях, която е платима дванайсет месеца след края на отчетния период се представя като нетекущи пасиви. Частта, платима до дванайсет месеца, след края на отчетния период се класифицира като текущи пасиви.

5.13. **Задължения към доставчици и други задължения**
Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.
Задълженията в чуждестранна валута се отчитат по заключителния курс на БНБ към 31 декември 2019 година. Краткосрочните и дългосрочните заеми първоначално се записват по получените нетни парични потоци.

5.14. **Финансов лизинг**

Лизингополучател
Лизинг, при който се трансферира към Групата съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива. Актив под финансов лизинг се признава в счетоводния баланс като се представя като дълготраен материален актив под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска – по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансов разход (лихвата) и припадащата се част от лизингово задължение (главница) така, че да се постигне постоянен лихвен процент на неизплатената част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи, свързани с наетия под финансов лизинг актив, се включват в отчета за приходите и разходите през периода на лизинговия договор, когато същите стават дължими, съгласно договорните условия, така че представляват един постоянен периодичен процент на начисление върху оставащото задължение за всяка година.

Лизингодател
Лизинг, при който се трансферира извън дружеството съществена част от всички рискове и